

Upravljanje HPC sistemima

ZATEČENO STANJE, PERFORMANSE, I UPRAVLJANJE

Zatečeno stanje

ŠTA IMAMO?

Commodity Cluster i MPA

- ▶ Dosta je priče o tome kako računari *možda* izgledaju i kako su *nekad* izgledali.
- ▶ Kako izgleda super-računar danas?
 - ▶ Ključnije: Kako izgleda super-računar *koji mi koristimo*.

Arhitektura ugrubo

- ▶ Imamo više čvorova koji su povezani nekakvom mrežom.
- ▶ Svaki čvor ima:
 - ▶ n fizičkih procesora koji imaju
 - ▶ m logičkih procesora (jezgara) koji podržavaju
 - ▶ k niti izvršavanja
 - ▶ neku količinu memorije koji ti procesori dele
 - ▶ g kartica za ubrzanje sa svojim specijalizovanim resursima za proračunavanje
- ▶ Ti čvorovi su povezani u jedan sistem kroz nekakvu mrežu

U praksi...

- ▶ Računari sa kojima mi radimo će gotovo sigurno biti commodity cluster tipa.
- ▶ To znači 1 čvor = 1 PC
- ▶ Taj neki čvor ima:
 - ▶ 1 procesor
 - ▶ ~4 jezgara koji podržavaju po
 - ▶ 2 niti izvršavanja
 - ▶ Neki broj GB memorije (~16GB)
 - ▶ jednu ili dve grafičke kartice NVidia tipa
- ▶ Svi čvorovi su povezani na brzu Ethernet mrežu.

U praksi...

- ▶ Svaki računar je individualna mašina, sa svojom instalacijom Linux-a.
- ▶ Na svakom računaru su instalirani određeni alati, biblioteke, itd. koje omogućavaju da se resursi između računara efektno iskoriste.
- ▶ Primer:
 - ▶ OpenMP nam omogućava da koristimo paralelizam na nivou te jedne mašine.
 - ▶ OpenMPI nam omogućava da koristimo paralelizam između mašina.
 - ▶ OpenACC nam omogućava da koristimo CUDA resurse na udoban način.
 - ▶ SLURM nam omogućava da kontrolišemo šta se izvršava i gde.

Naš plan

- ▶ Da bi savladali ovo, naš plan jeste da:
 - ▶ **Benchmarking.** Naučimo kako merimo i bираmo super-računarsku instalaciju.
 - ▶ **Resource management.** Naučimo kako da upravljamo onim što imamo.
 - ▶ **Parallel programming.** Naučimo tehnologije koje nam omogućavaju paralelizme.
 - ▶ **The Problem.** Savladamo neke primere problema sa kojima se suočavamo i smislamo kako da ih ubrzamo.
 - ▶ **Domain specific libraries.** Naučimo kako da koristimo specijalizovane biblioteke za istu svrhu.
 - ▶ **Profiling.** Naučimo kako da izmerimo to što smo napravili.
 - ▶ **Visualization.** Naučimo kako da prikažemo šta smo izračunali.

Merenje performansi HPC sistema

KOLIKO BRZO JE 'BRZO?'

Koncept

- ▶ Sabiranje performansi konstituenata HPC sistema proizvodi *nekakve* brojeve: toliko-i-toliko FLOPS-a.
- ▶ To nisu osobito korisni brojevi. Mogli bi i da sabiramo *težine* komponenti: koja je svrha ako nam ta vrednost nešto ne kaže.
- ▶ Možemo da modeliramo ponašanje, ali taj model bi uskoro postao izuzetno nezgodan za korišćenje i *opet* ne bi uhvatio sve detalje ponašanja.
- ▶ Rešenje je jednostavno: postavimo nekakav problem i merimo koliko je naš sistem dobar u njegovom rešavanju.
- ▶ Ako razmislite o tome, ovo je isto što se radi *studentima*:
 - ▶ Postavi se problem (ispit)
 - ▶ I mere se performanse (ocena).

Problemi

- ▶ Naravno, ni ovo nije savršeno.
- ▶ Kakav tip problema se izabere, kako se postavi, konfigurirše, i koristi jako utiče na rezultat koji se dobije.
- ▶ Grubo gledajući, možemo da podelimo sva merenja performansi na:
 - ▶ Sintetičke
 - ▶ Prirodne
- ▶ Sintetički se lako kontrolišu i skaliraju.
- ▶ Prirodni daju izuzetno verodostojne rezultate—samo što nismo sigurni šta je to što mere.
- ▶ Primer van HPC: 3DMark vs. framerate.

Malo istorije...

- ▶ Prvi benchmark ikada je bio za ENIAC (prikladno) i bio je računanje trajektorije đuleta u odnosu na isti proračun koji obavlja balistički računar ili ljudsko biće.
- ▶ Inženjer je, na kraju krajeva, prvobitno bio vojni termin.
- ▶ Prvi benchmark u široj upotrebi je 'Whetstone' nazvana po gradiću u kome je razvijena.
- ▶ Whetstone benchmark je bila kolekcija programa koji su stvarali sintetički problem koji je evaluirao broj instrukcija u datoj sekundi. Kasnije, kako su se potrebe menjale, počeo je da uključuje i floating-point instrukcije, te je merio i FLOPS.

Malo istorije...

- ▶ Pošto je Whetstone specijalizovan za FLOPS, napravljen mu je pandan koji meri performanse sa celim brojevima.
- ▶ A pošto programeri vole malo šta više od igre rečima, ovaj pandan se zvao 'Dhrystone.'
- ▶ Danas Dhrystone je zamenjen sa SPECint paketom.
- ▶ I Whetstone i Dhrystone nisu bili namenjeni za HPC, već za evaluaciju procesora.

Linpack

- ▶ Najuticajniji benchmark u upotrebi se pojavio 1979 i baziran je na bibliotekama za linearnu algebru poznate kao Linpack (danas zamenjene sa Lapack/BLAS paketom softvera).
- ▶ Linpack meri performanse floating-point operacija, i baziran je na rešenju problema oblika:

$$Ax = b$$

Ograničenje: A mora da ima nimalo ili jako malo elemenata koji su 0

A je nxn matrica
x je vektor $x_0 \dots x_n$
b je vektor $b_0 \dots b_n$

Ovo je ekvivalent rešavanju sistema od n jednačina sa n nepoznatih

Linpack

- ▶ Linpack je prošao kroz iteracije:
 - ▶ Prva iteracija je stavljala n na 100 i algoritam koji je koristila je bio serijski. Da bi rezultat bio merodavan, izvorni kod nije smeo da bude modifikovan: jedino parametri kompajliranja.
 - ▶ Druga iteracija je podigla n na 1000 i:
 - ▶ Dozvolila je da se prilagođava izvorni kod faktorizatora i rešavača.
 - ▶ Dozvolila je, konsekventno, paralelizaciju.
 - ▶ Uvela je uslov tačnosti nad rezultatima.
 - ▶ Treća iteracija je HPL.

Highly Parallel Linpack

- ▶ Highly Parallel Linpack — HPL je naznačajniiji benchmark svoje vrste. On, pre svega, se koristi da meri FLOPS vrednosti za super-računare i služi da se lista 500 najbržih odredi.
- ▶ HPL je uveo još značajnije promene:
 - ▶ Samo je problem fiksna
 - ▶ Veličina ulaznih podataka može da varira.
 - ▶ Softver može da varira
- ▶ Ove promene dozvoljavaju HPLu da se izvršava na uređajima sa distribuiranom memorijom.

Parametri HPL-a

- ▶ Do 20 različitih zadataka je dozvoljeno, mi specificiramo koliko hoćemo da probamo.
- ▶ Svaki od zadataka je specificiran preko 'n,' tj. broja jednačina i broja nepoznatih.
- ▶ Zatim je dozvoljeno do 20 različitih veličina bloka
 - ▶ Bloka? Način na koji algoritmi ovog tipa rade jeste da rekurzivno razbijaju matricu na pod-matrice. Blok definiše koliki će biti individualni segment.
 - ▶ Gotovo sigurno je u rasponu 32..256 a određuje se empirijski.
- ▶ Zatim se specificira kako se matrica deli po čvorovima
- ▶ Dalje, kaže se koliko različitih konfiguracija procesnih čvorova se koristi za proračun.

Malo više o blokovima

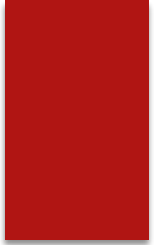
► Neka je naš zadatak da odredimo $C = AB$, gde su A , B , i C 8x8 matrice. Onda možemo izdeliti svaku od tih matrica u 4 4x4 pod-matrice kao što je pokazano desno.

► U praksi, ovo je idealna verzija koja se često menja.

► Ideja iza ovog tipa optimizacije jeste povećanje *lokalnosti* koda.

► Setite se priče o kešu.

► Vrat ćemo se na ovo kasnije.

$$\begin{bmatrix} C_{11} & C_{12} \\ C_{21} & C_{22} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} A_{11} & A_{12} \\ A_{21} & A_{22} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} B_{11} & B_{12} \\ B_{21} & B_{22} \end{bmatrix}$$

$$C_{11} = A_{11}B_{11} + A_{12}B_{21}$$

$$C_{12} = A_{11}B_{12} + A_{12}B_{22}$$

$$C_{21} = A_{21}B_{11} + A_{22}B_{21}$$

$$C_{22} = A_{21}B_{12} + A_{22}B_{22}$$

Parametri HPL-a

- ▶ Zatim se specificiraju sve konfiguracije, jedna po jedna, u obliku PxQ
 - ▶ Zašto tako? Zato što se matrica *bukvalno* deli među čvorovima tako što se čvorovi zamisle u matričnoj organizaciji, te se svakom čvoru "odseče" određeni segment matrice.
 - ▶ Ovo znači da će naš proces biti pokrenut, nužno, na PxQ čvorova, šta god drugo mi specificirali prilikom pokretanja.
 - ▶ P i Q se biraju empirijski i zavise od topoloigije naše mreže. Ako je mreža mesh-ovana tako da imamo više linija za svaki računar onda je najbolje da je P blizu Q a Q malo veće od P. U slučaju prostog Ethernet-a najbolje je biti pljosnat: Za nas 1x4 možda 2x2.
- ▶ Linija 13 definiše stepen tačnosti do kog računamo. 16.0 je tipična vrednost, mada se ona može povećavati i do stotina hiljada. Ovo je zbog nepreciznosti poređenja floating point brojeva, prvo, i skale koja se koristi za test.
- ▶ Ostatak služi za podešavanje algoritma o čemu više kada budemo radili linearnu algebru u HPC okruženju.

Rezultati HPL-a

- ▶ HPL nam omogućava da odredimo veći broj vrednosti i od njih nas zanima:
 - ▶ R_{peak} — Broj FLOPSa koji smo izračunali da je teoretski moguć
 - ▶ $R_{max} + N_{max}$ — Ovo je veličina ulaznog skupa (N_{max}) za koju je ostvaren najveći stvarni broj FLOPSa (R_{max}).
 - ▶ $N_{1/2}$ — Veličina ulaznog skupa za koju je ostvareno *pola* maksimalne ostvarene performanse.

Osobine dobrog benchmark-a

- ▶ Da li je HPL dobar benchmark? Šta znači biti "dobar" u ovom kontekstu?
- ▶ Bazirano na iskustvu može se reći da dobar benchmark ima sledeće osobine:
 - ▶ **Realizam.** Mora simulirati tip rada na koji se nailazi u praksi.
 - ▶ **Univerzalnost.** Adekvatno radi na velikom broju arhitektura.
 - ▶ **Popularnost.** Dosta korisnika znači da imamo dosta uporedivih rezultata.
 - ▶ **Kompaktnost.** Mali broj linija koda znači manje šuma.
 - ▶ **Uređenost.** Postoje jasna pravila oko toga kako se dobijaju merodavni rezultati.
 - ▶ **Standardizovanost.** Upotreba standardnih tehnologija.

HPC Challenge

- ▶ HPC Challenge Benchmark Suite je malo opširnija alternativa HPL-u.
- ▶ Sa pozitivne strane: meri mnogo više stvari.
- ▶ Sa negativne strane: ne proizvodi *jednu* stvar, nego više, što čini samerljivost kompleksnijom. Čak i da primenimo matematičku koncepciju razdaljine u višedimenzionalnom prostoru, i dalje moramo da ustanovimo zajedničku skalu *plus* da odredimo funkciju metrike. Kao rezultat moguće je formulisati beskonačno mnogo samerljivosti što nas ostavlja sa ogromnim koordinacionim problemom.

HPC Challenge

- ▶ HPC se sastoji od sledećih mera:
 - ▶ DGEMM
 - ▶ Množenje matrica * matrica, slično HPLu u nameni
 - ▶ STREAM
 - ▶ Sintetički problem koji meri dugoročnu protočnu moć memorije
 - ▶ PTRANS
 - ▶ Paralelizovano transponovanje matrica
 - ▶ RandomAccess
 - ▶ Nasumično postavlja nove celobrojne vrednosti u nasumične delove memorije. Meri se u Giga Updates Per Second: GUPS.
 - ▶ FFT
 - ▶ Jednodimenzionalna kompleksna diskretizovana Furjeova transformacija
 - ▶ B_eff
 - ▶ Kašnjenje i protočna moć za različite obrasce komunikacije

Šta odlikuje HPCC?

- ▶ Fokus na memoriju.
- ▶ Distribuirani sistemi su *izuzetno* osetljivi na zadatke koji zahtevaju slobodan tok podataka kroz ceo sistem.
- ▶ HPCC stress-testira baš ovaj deo koji konvencionalniji HPL uglavnom ignoriše.
- ▶ Ovo ne čini HPL-lošim niti HPCC dobrim.
 - ▶ Što?
 - ▶ *Namena računara diktira šta želimo da merimo.*

High Performance Conjugate Gradients

- ▶ HPCG održavaju isti ljudi kao i HPL i služi da meri stvari koje HPL ne dodiruje.
- ▶ Problem koji HPC rešava je *sasvim* isti kao onaj koji rešava HPL.
- ▶ Pa koja je onda razlika?

HPCG

- ▶ I HPCG meri performanse floating-point operacija, i baziran je na rešenju problema oblika:

$$Ax = b$$

Ograničenje: A mora da ima većinu elemenata koji su jednaki 0.

A je nxn matrica
x je vektor $x_0 \dots x_n$
b je vektor $b_0 \dots b_n$

Ovo je ekvivalent
rešavanju sistema od
n jednačina sa n
nepoznatih

HPCG

- ▶ To što je A retka matrica menja tehnologiju za rešavanje *potpuno*.
- ▶ Glavna je stvar to što ima puno komunikacije između čvorova i puno redukcionih operacija o čemu više uskoro.
- ▶ Ovo menja rezultate jako, jako, *jako* puno.
- ▶ Koliko puno?
 - ▶ Razlika između ostvarenih performansi za HPL i HPCG je 15000%.
 - ▶ Prosečno. Vrhunski sistemi ostvaruju na HPCG oko 1% onoga što ostvaruju na HPL.
 - ▶ Postoje izuzeci, ali čak i šampion, tkzv. K-računar ostvaruje samo 5.3%.

NAS Parallel Benchmarks

- ▶ NPB je sličan HPCC-u u tome što predstavlja kombinaciju tipičnih problema.
- ▶ Specifično predstavlja 8 tipičnih problema koji su poznati pod svojim dvoslovnim skraćenicama.

NPB

Skraćenica	Značenje	Objašnjenje
IS	Integer Sort	Sortiranje celih brojeva. Testira celobrojnu brzinu i performanse mreže
EP	Embarassingly Parallel	Testira blizu-maksimalnu brzinu.
CG	Conjugate Gradient	Radi račun karakteristične vrednosti retke matrice
MG	MultiGrid	Integracija diferencijalne jednačine kroz metodu više rezolucija.
FT	Discrete 3D FFT	Integracija 3D parcijalne diferencijalne jednačine po vremenu kroz FFT.
BT	Block Tridiagonal Solver	Rešavanje sistema jednačina trodijagonalnog tipa.
SP	Scalar Pentadiagonal Solver	Rešavanje sistema jednačina pentadijagonalnog tipa.
LU	LU Gauss-Seidel solver	Isto što i HPL, efektivno.

Graph500

- ▶ Do ovog trenutka, postoji određena tendencija u svim ovim merama:
 - ▶ Diferencijalne jednačine.
 - ▶ Sistemi linearnih jednačina raznih tipova.
 - ▶ Bazične celobrojne operacije.
- ▶ Ovo su primeri problema simulacija za građevinu, mašinstvo, i fiziku, opšte govoreći.
- ▶ To je lepo, ali nisu svi problemi ovakvi.
- ▶ Veliki skupovi problema se predstavljaju kroz operacije nad grafovima.

Graph500

- ▶ Graph500 ne samo da odgovara tom domenu nego radi i u širem kontekstu—simulira aplikacije sa intenzivnim pristupom podacima.
- ▶ Graph500 definiše, u stvari, 3 benchmark-a
 - ▶ Graph500 1 — konkurentna pretraga
 - ▶ Graph500 2 — Najkraća putanja
 - ▶ Graph500 3 — Najveći nezavisni skup (tj. najveći skup čvorova grafa takvih da nikoja dva nisu povezana)
- ▶ Samo Graph500 1 je implementiran i to preko Breadth First Search-a grafa, tako što za 64 jedinstvena početna čvora u tom grafu nađe sve čvorove do kojih se može doći.
- ▶ Graf je cikličan, bez težina, i neusmeren.

Graph500

- ▶ Graph500 je implementiran sa istovremenim OpenMP i OpenMPI paralelizmom što odgovara modernim sistemima.
- ▶ Rezultate ne vraća u FLOPS-ima u TEPS-ima (Traversed Edges Per Second)
- ▶ Poređenje između FLOPS i TEPS je teško ali ima jedna druga stvar koja je jako bitna:
 - ▶ U FLOPS-ima računari nastavljaju svoj eksponencijalni rast.
 - ▶ U TEPS-ima *performanse stagniraju*.
 - ▶ Arhitekture deljene memorije su *mnogo* bolje (u kontekstu TEPS-pojezgru) od arhitektura distribuirane memorije.
 - ▶ Ovo možete čitati kao "breakthrough wanted" znak.

Miniaplikacije

- ▶ Sve do sada, svi ovi benchmark-ovi rade sa sintetičkim podacima koji pokušavaju da simuliraju šta bi stvarna aplikativna primena postigla.
- ▶ Mogu se meriti rezultati punih aplikacija, naravno, ali su oni tako specifični da nisu osobito korisni: nisu univerzalni i nisu sveprisutni.
- ▶ Pokušaj da se odradi kvadratura kruga ovde jesu miniaplikacije: pojednostavljeni ali *realni* poslovi.
- ▶ Ovoga se dotičemo kada budemo radili domenski-specifične biblioteke mnogo, mnogo kasnije.

Tehnike upravljanja HPC sistemima

SLURM, PBS, I PODEŠAVANJE ZA PERFORMANTNOST

Čime to moramo da upravljamo?

- ▶ Nema nekakve magije u HPC klasteru.
- ▶ To su stvarno samo Linux računari u mreži.
- ▶ *Brzi* računari povezani brzom mrežom, istina, ali to je sve.
- ▶ OpenMP programi su samo multi-threaded programi na jednom računaru. To se pokreće na isti način kao i svaki drugi program—to ste probali.
- ▶ OpenMPI tehnologija je neophodna da se uključi više čvorova.
- ▶ Tu se programi moraju pokretati posebnom komandom i to *na svakom čvoru*.
- ▶ Kada pokretati koliko programa i koje im resurse dodeliti... to je dosta posla da se radi rukom čak i na *malom* klasteru.

Upravljanje HPC klasterima

- ▶ Rešenje je specijalizovan softver koji služi da upravlja čvorovima i pokreće stvari kad mi hoćemo *kako* mi hoćemo.
- ▶ Softver se tipično sastoji od servisa koji rade na raznim delovima HPC klastera i komandama koje komuniciraju sa tim servisima.

Resursi koje kontroliše upravljački softver

- ▶ Čvorovi za računanje.
 - ▶ Osnovna stvar koja se kontroliše. Na svaki računar se moraju slati podaci, pokretati procesi, gasiti procesi, itd.
- ▶ Procesorska jezgra.
 - ▶ U okviru jednog računara je neophodno alocirati individualna jezgra i to na drugačiji način budući da su njihove karakteristike drugačije.
- ▶ Računarske veze.
 - ▶ Mreža u klasterima može biti jako kompleksna i heterogena. Upravljački softver se stara i da to radi kako treba.
- ▶ Eksterna memorija.
 - ▶ Upravljački softver se stara da je eksterna memorija dostupna i maksimalno performantna.
- ▶ I/O.
 - ▶ Komunikacija sa spoljnim svetom ne može biti ad hoc.
- ▶ Akceleratori.
 - ▶ U heterogenim sistemima akceleratori proračuna (najčešće ali ne uvek GPU-ovi) su odvojen resurs koji se posebno alocira i posebno programira.

Ključni koncepti upravljačkog softvera

- ▶ Glavni koncept su *zadaci* (jobs) koji predstavljaju jednu celinu koju korisnik hoće da pokrene.
- ▶ Zadaci mogu biti:
 - ▶ Interaktivni (interactive). — Postoji ljudski operator.
 - ▶ Automatski (batch). — Nema operatora. Najčešće zadaci su ovakvi.
- ▶ Iako mogu biti monolitni, tipično zadaci se sastoje od više *koraka* (task odn. step). Ono što karakteriše korake jeste da mogu imati potpuno različite zahteve nad resursima.
- ▶ Zadaci idu u redove (queue) izvršavanja i koji od zadatka koji stoje u redu se izvršava kada određuje proces reda izvršavanja (scheduling)

Faktori koji utiču na proces reda izvršavanja

- ▶ Dostupnost neophodnih resursa.
 - ▶ Ako nema gde da se nešto izvrši onda se sigurno neće izvršiti.
- ▶ Prioritet.
 - ▶ U zavisnosti ko zahteva izvršavanje i šta je priroda posla može da dođe na red ranije ili kasnije.
- ▶ Korisnički budžet resursa.
 - ▶ Svaki korisnik može imati fiksnu količinu resursa koju sme da angažuje.
- ▶ Ograničenje broja zadataka.
 - ▶ Svaki korisnik može imati ograničeni broj zadataka koji sme zatražiti u nekom trenutku.
- ▶ Procenjeno vreme izvršavanja.
 - ▶ Kada zadajemo zadatak uvek navodimo koliko vremena tražimo.

Faktori koji utiču na proces reda izvršavanja

- ▶ Ostvareno vreme izvršavanja.
 - ▶ Zadatak može biti prekinut u zavisnosti od toga koliko dugo se već izvršava.
- ▶ Uslovljenost zadatka.
 - ▶ Zadaci mogu zavisiti od završetka drugih zadataka.
- ▶ Događaji.
 - ▶ Neki zadaci se samo dešavaju kada se na nivou celog sistema desi nekakav događaj.
- ▶ Dostupnost operatora.
 - ▶ Interaktivni zadaci su samo mogući ako ima neko fizički prisutan za terminalom.
- ▶ Dostupnost licence.
 - ▶ Ponekad naš kod zahteva licence koje se prodaju *po jezgru*. To znači da je to samo još jedan resurs koji treba alocirati.

Popularni alati za upravljanje HPC sistemima.

- ▶ Simple Linux Utility for Resource Management (SLURM) — moćno, proširivo FOSS rešenje.
- ▶ Portable Batch System — Alternativa koja je nekad bila komercijalan kod, a sada postoji u FOSS varijanti.
- ▶ OpenLava — Još jedna alternativa.
- ▶ Moab Cluster Suite — Komercijalan softver fokusiran na ekstremnu skalabilnost.
- ▶ LoadLeveler — IBM proizvod prvobitno namenjen za AIX.
- ▶ Univa Grid Engine — Oracle/Sun rešenje za heterogene računarske sisteme.
- ▶ HTCondor — FOSS rešenje za high-throughput coarse-grained HPC.
- ▶ OAR — Rešenje fokusirano oko data-intensive problema
- ▶ Hadoop Yet Another Resource Negotiator — Rešenje za map-reduce.

SLURM

UVOD

ENJOY

Slurmm

SODA

IT'S HIGHLY ADDICTIVE!

VOTED **#1** SOFT DRINK OF THE 31ST CENTURY!

SLURMS MCKENZIE

Pre će biti
ovaj...

Zašto fokus na alat?

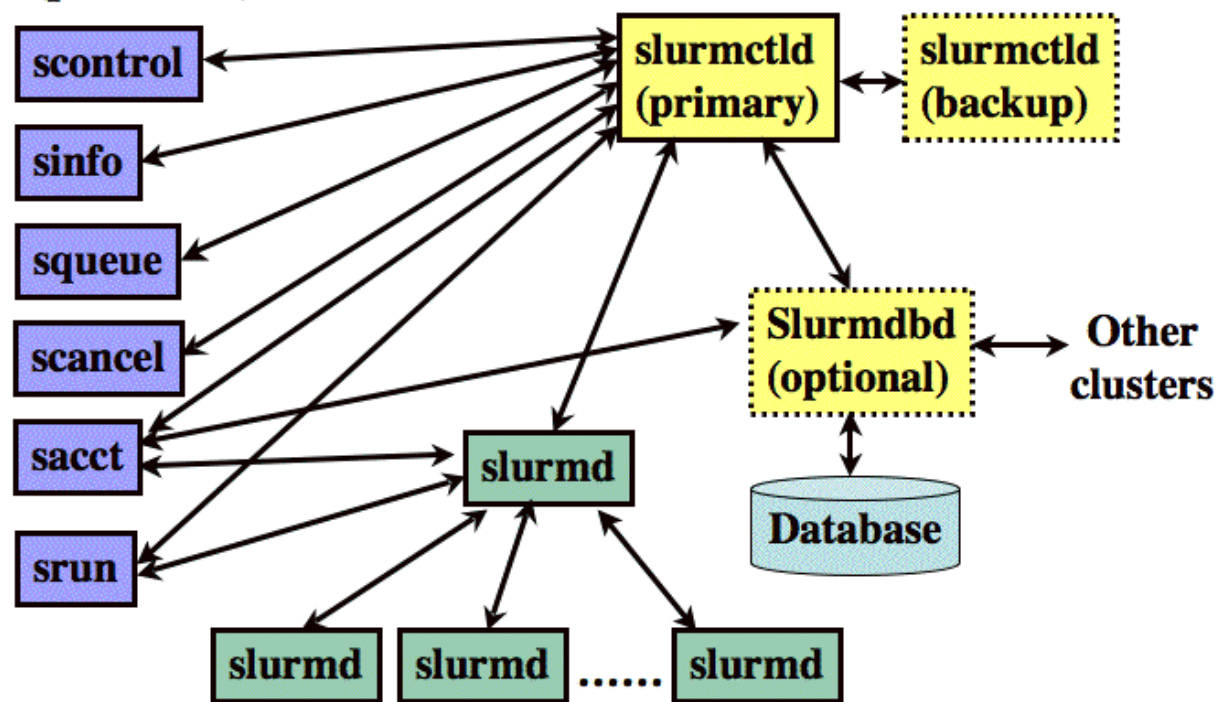
- ▶ Uopšteno govoreći, nije svrha ovakvog kursa da vam se čitaju uputstva odnosno man stranice.
- ▶ No, ipak će tu i tamo biti baš toga.
- ▶ Što?
- ▶ Pa ovde je razlog jednostavan: kroz razumevanje parametara i komandi SLURM sistema imamo priliku i da naučimo:
 - ▶ Šta su faktori u upravljanju klasterima?
 - ▶ Kako se pažljivim upravljanjem resursima podižu performanse sistema i *naročito* performanse po utrošenom novcu?
- ▶ Kao bonus, takođe možete da naučite i kako se SLURM može koristiti što će vam biti od koristi.

Zašto je SLURM odličan?

- ▶ Jednostavan
- ▶ Gotovo beskonačno skalabilan:
 - ▶ SLURM se koristi, na primer, na TaihuLight mašini sa nekih 40 000 CPU-ova i 10 000 000 jezgara.
 - ▶ Od najbržih 10 računara oko 5 koristi SLURM.
 - ▶ 1000 zadataka se može zakazati po sekundi a 500 izvršiti.
- ▶ Podržava heterogene tehnologije

User commands
(partial list)

Controller daemons

Compute node daemons

Arhitektura SLURM sistema

Grupisanje elemenata upravljanja u SLURM sistemima

- ▶ Čvorovi se mogu ubacivati u *particije*.
- ▶ Particije mogu biti:
 - ▶ Disjunktne
 - ▶ Preklapajuće
- ▶ Particije odgovaraju redovima izvršavanja
- ▶ Zadaci se grupišu u *nizove* zadataka koje odlikuju isti parametri izvršavanja.

Raspored izvršavanja (scheduling) u SLURM sistemima

- ▶ Ovo je sve proširivo, ali grubo govoreći imamo tri različita pristupa koja rade istovremeno.
- ▶ Raspored izvršavanja vođen događajima.
- ▶ Ukupni raspored izvršavanja.
- ▶ Unazad propagirajući raspored izvršavanja.

Raspored izvršavanja vođen događajima

- ▶ Ovo je najjednostavniji način da se rasporede zadaci.
- ▶ Takođe je *najbrži*.
- ▶ Kada god se promeni status sistema (neki čvor se uključi, neki zadatak se završi, itd.) pokrene se ovaj algoritam.
- ▶ Algoritam uzme određeni broj zadataka sa prednjeg kraja reda i analizira ih u skladu sa ranije pomenutim faktorima.
- ▶ Sve što je nazad u redu se ignoriše dok ne stigne na prednji kraj.
- ▶ Ovo je brzo ali može dovesti do ne baš efikasne raspodele.

Ukupni raspored izvršavanja.

- ▶ Ukupni algoritam se pokreće samo povremeno zato što mora da posmatra sve zadatke koji su zakazani.
- ▶ Ovo ga čini sporim.
- ▶ Balans između efikasnijeg sistema rasporeda zadataka i usporenja usled troškova sistema se postiže povremenim pokretanjem koje sprečava da se nisko-efikasne situacije u rasporedu propagiraju.

Unazad propagirajući raspored izvršavanja.

- ▶ Naročit primer ne-efikasnosti jeste kada imamo zadatke niskog prioriteta a velikih zahteva.
- ▶ Jasno je da oni moraju da čekaju, ali ako stalno stižu prioritetniji poslovi, čekaće zauvek.
- ▶ Unazad propagirajući sistem za raspored analizira očekivano vreme kada svi poslovi treba da počnu, koliko treba da traju, i do kada se izvršavaju i traži vremena gde se izvršavanje nisko-prioritetnih poslova može udenući tako da ne izazove kašnjenja u opštem rasporedu sistema.

Napredni koncepti u sistemu rasporeda izvršavanja SLURM

- ▶ Gang scheduling
- ▶ Preemption
- ▶ Generic resource allocation
- ▶ Trackable resources.
- ▶ Elastic computing.
- ▶ High-throughput computing.

Gang scheduling

- ▶ Mehanizam gde poslovi koji imaju slične prohteve za resursima dele iste resurse tako što jedni drugima predaju ekskluzivnu kontrolu.
- ▶ Najbolje radi ako imamo particiju čija konfiguracija odgovara prohtevima te klase poslova.
- ▶ Particije baš za to i služe.
- ▶ Mehanizam odredi dužinu alokacije (koja se zove 'timeslice' i konfigurabilna je) i kada god prođe jedan timeslice suspenduje tekući zadatak i aktivira suspendovan zadatak iste klase zahteva koji najduže čeka u suspendovanom stanju.
- ▶ Ovo *jako* liči na to kako se radi mult-tasking na računarima sa jednom niti izvršavanja.

Preemption

- ▶ Mehanizam gde zadaci nižeg prioriteta mogu da se zaustave kada se alociraju zadaci višeg prioriteta kojima trebaju resursi koji su već u upotrebi.
- ▶ Radi isto kao gang scheduling sa tim da:
 - ▶ Iniciranje algoritma ne radi proticanje vremena, no alokacija resursa za nov zadatak.
 - ▶ Promena ko se izvršava nije u round-robin sistemu, no je vođena prioritetom.

Generic resources

- ▶ Odnosi se na posebne hardverske module koje može da ima nekakav čvor i koji ga, stoga, čine osobenim.
- ▶ Šta je to?
 - ▶ GPU
 - ▶ MIC
 - ▶ A, u budućnosti?
 - ▶ FPGA
 - ▶ Kripto-modul
 - ▶ Kvantni računar
 - ▶ Kvantni simulator kaljenja
 - ▶ Neuro-akcelerator

Generic resources

- ▶ Šta god da je generički resurs, mi možemo da zahtevamo čvor koji ga ima i sistem za raspored izvršavanja će voditi računa o tom zahtevu.
- ▶ Menadžment GRES-ovima nije baš savršen: suspendovanje zadataka trenutno ne oslobađa GRES-ove zato što se postavlja pitanje šta GRES može da sačuva a šta ne i šta je "bezbedno početno stanje" za GRES.
- ▶ Praktično, za nas, readback iz GPU memorije je... pipava stvar.

Trackable resources.

- ▶ SLURM ima mehanizam koji omogućava da se pažljivo prati i beleži upotreba raznih resursa (TRES-ova):
 - ▶ CPU-ova
 - ▶ Bafera
 - ▶ Energije
 - ▶ GRES-ova
 - ▶ Licenci
 - ▶ Memorija
 - ▶ Čvorova
- ▶ Ovo omogućava dijagnostiku i, tužno je reći, *naplatu*.

Elastic computing.

- ▶ Mehanizam kojim sistem za upravljanje resursima može da analizira trenutne prohteve sistema i menja veličinu sistema na adekvatan način.
- ▶ Sistem se može smanjiti tako što se čvorovi za kojima nema potrebe automatski isključe.
- ▶ Kako se povećava? Normalno nikako, ali ako je u pitanju cloud-baziran sistem, moguće je raditi automatski provisioning još resursa po potrebi, ili barem dok Amazonu ne ponestane.
- ▶ Naravno to *košta* stoga ovaj deo mora biti konfigurisan izuzetno pažljivo.

High-throughput computing

- ▶ HTC je poseban scenario u okviru HPC problema gde je najprirodniji način da se problem opiše jeste preko jako velikog broja slabo povezanih zadataka.
- ▶ Idealan primer jeste renderovanje: svaki frejm je za sebe, a potencijalno želimo *jako* mnogo frejmova.
- ▶ Film od 90 minuta, na kraju krajeva, zahteva da renderujemo 129600 frejmova.
- ▶ Stoga SLURM ima posebnu logiku za slabo povezane mnogobrojne poslove koja dozvoljava da se pokrene po 500 takvih poslova u sekundi.

Komanda srun

- ▶ Najosnovnija komanda SLURM sistema je srun
- ▶ Opšta sintaksa komande je: srun [<options>] <executable> [<arguments>]
- ▶ Značenje je da se sa određenim opcijama pokreće u okviru klastera komanda 'executable' kao zadatak
- ▶ Ako se srun pokrene u okviru već pokrenutog zadatka definiše ne nov zadatak već nov korak.
- ▶ Kompleksnost ove naizgled jednostavne komande jeste u opcijama koje su često ključne za dobro izvršavanje

-N opcija

- ▶ Opcija -N određuje broj čvorova koji se traži za komandu
- ▶ Mora imati makar jedan broj posle sebe, taj broj je minimalan broj čvorova koji tražimo.
- ▶ Može i da ima dva broja u obliku -N<n1>-<n2>
 - ▶ n1 je minimalni broj čvorova
 - ▶ n2 je maksimalni broj čvorova

-n i -c opcije

- ▶ -n opcija služi da se podesi broj procesa koji će se pokrenuti
- ▶ Svaki proces je jedna instanca naše aplikacije
- ▶ Da bi ovo imalo smisla nadamo se da naša aplikacija zna kako da se ponaša u takvom okruženju.
- ▶ Podrazumevano je da 1 proces dobije 1 čvor
- ▶ Ovo menja -c opcija ona određuje koliko će jezgara biti alocirano po svakom procesu. To omogućava da imamo višestruke ali i više-nitne procese, tj. OpenMPI + OpenMP.
- ▶ Ako bi zvršili `srn -n4 -c8 app0` onda bi pokrenuli `app0` četiri puta i to tako da svako pokretanje zauzme barem osam jezgara. To znači da ako imamo sistem sa po 16 jezgara po čvoru zauzećemo 2 čvora.

--mincpus opcija

- ▶ Možemo komplikovati stvar tako što koristimo ovu opciju, jednu od mnogih koja postavlja ograničenje na tip čvora koji može da se koristi
- ▶ Sintaksa je, na primer, --mincpus=32 što, kao opcija, bi reklo da se naš program može izvršiti isključivo na čvorovima koji imaju bar 32 procesora/jezgra/niti (terminologija je malo labava, ali se misli na 32 paralelna izvršavanja).
- ▶ Ako bi komandu sa prošlog slajda promenili da bude `srun -n4 -c8 --mincpus=32 app0` pokrenuli bi 4 procesa `app0`, svaki bi dobio 8 jezgara i svi bi bili na jednom čvoru sa 32 jezgra *pod uslovom da takav postoji*.

Labava terminologija

- ▶ Budući da je ponekad nejasno šta se misli pod CPU ovih dana, SLURM uvodi jasnu terminologiju i komande koje manipulišu tim jasnim terminima u svrhu uvođenja ograničenja
- ▶ Po SLURM terminologiji:
 - ▶ Core je fizičko jezgro kojih je tipično više po čipu
 - ▶ Socket je fizički čip utaknut u ZIF utičnicu na nekom računaru
 - ▶ Thread je sistemska nit izvršavanja
- ▶ Opcije su:
 - ▶ `--cores-per-socket=<vrednost0>`
 - ▶ `--sockets-per-node=<vrednost1>`
 - ▶ `--threads-per-core=<vrednost2>`
- ▶ Ovo se može napisati i brže ovako:
`-B<vrednost1>[:<vrednost0>[:<vrednost2>]]`

-m opcija

- ▶ Ova opcija podešava kako se procesi raspoređuju između čvorova/procesora itd.
- ▶ Ima izuzetnog uticaja na performanse i "tačne" vrednosti jako zavise od toga kako naš kod radi i kako funkcioniše lokalnost.
- ▶ Sintaksa je:
`-m<nodeDist>[:<socketDist>[:<coreDist>]][,{Pack,NoPack}]`

A kako radi nodeDist?

- ▶ * — podrazumevana opcija, najčešće block
- ▶ block — procesi će biti dodeljeni redom čvoru dok ne ponestane resursa, te će onda biti slati dalje.
- ▶ cyclic — procesi se dele po čvorovima tako što se da jedan prvoj, pa onda drugi drugoj i tako dok ne ponestane mogućih čvorova a onda se počinje od prvog, opet.
- ▶ plane=<n> — stavi n procesa na jedan čvor i onda ide dalje da stavi n procesa na drugi čvor i tako.
- ▶ arbitrary — čita ponašanje iz sistemske promenljive

coreDist i socketDist

- ▶ Rade isto kao nodeDist samo što:
- ▶ Podrazumevani režim je cyclic
- ▶ Cyclic će grupisati zadatke po jezgru/procesoru
- ▶ Fcyclic je neophodan da bi se zadaci među njima raspoređivali po 100% round-robin pristupu

Pack i NoPack

- ▶ Pack i NoPack su hintovi sistemu koji određuju kako se sistem ponaša kada ima "izbor"
- ▶ Pack kaže da se procesi rasporede tako da maksimalno popune čvor
- ▶ NoPack kaže da se procesi rasporede tako da podela po alociranim resursima bude maksimalno fer, tj. ravnomerna

-w opcija

- ▶ Dobija kao parametar ili listu čvorova koje hoćemo da alociramo poimence ili putanju do fajla gde se ta lista čvorova nalazi
- ▶ Ima više smisla u malim klasterima gde ponekad znamo tačno šta hoćemo
- ▶ U sistemima sa 40 000 procesora... ima manje smisla.

Alokacija memorije

- ▶ Možemo tražiti memoriju po čvoru sa komandom `-mem=<m>` gde je `<m>` broj megabajta koji se alocira za zadatak.
- ▶ Možemo i tražiti memoriju tako što specificiramo koliko nam treba memorije po *procesoru* koristeći `-mem-per-cpu =<m>` na isti način.

Automatsko podešavanje

- ▶ Možemo zatražiti pomoć sistema tako što sugerišemo kakav je tip problema sa kojim se suočavamo koristeći opciju `--hint=<type>` gde je tip jedno od:
 - ▶ `compute_bound` — algoritmu je usko grlo proračun, tako da se alociraju sva jezgra u svakom čipu sa po jednom niti po jezgru.
 - ▶ `memory_bound` — algoritmu je usko grlo memorija, tako da se koristi po jedno jezgro u svakom čipu i jedna nit po jezgru
 - ▶ `multithread` — koristi više niti po jezgru
 - ▶ `nomultithread` — nemoj koristiti više niti po jezgru

Ograničavanje broja procesa

- ▶ Možemo podesiti da se nad jednim čvorom, čipom, ili jezgrom izvršava ne više od neke vrednosti n procesa kroz sintaksu:
--ntasks-per-core=<n>
--ntasks-per-socket=<n>
--ntasks-per-node=<n>
- ▶ --ntasks-per-node=<n> je naročito važna opcija jer ako se tu stavi 1, to je idealno za aplikacije koje koriste OpenMP kombinovan sa OpenMPI budući da svaki čvor dobije jedan proces koji onda koristi niti za paralelizam unutar čvora.

Ekskluzivnost

- ▶ Opcija --exclusive nam omogućava da zahtevamo da ne delimo čvorove sa drugim zadacima
- ▶ Ovo može biti bitno ako znamo da će rezultujuće zagušenje ugroziti performanse i našeg posla i tuđeg

GRES ograničenje

- ▶ `--gres` opcija ima sintaksu `--gres=<resource_list>` gde je sintaksa za `resource list` takva da se sastoji od zareza odvojene liste resursa, a resurs ima sintaksu koja je:
`<name>[:<type>]:count`
- ▶ Recimo `srun -N16 --gres=gpu:kepler:2 app0` će startovati `app0` na 16 čvorova koji moraju imati (i za upotrebu ove aplikacije alocirati) po 2 GPU-a tipa Kepler.

-C opcija

- ▶ Možemo anotirati čvorove sa osobinama.
- ▶ -C opcija nam kasnije dozvoljava da tražimo čvor sa baš tim, anotiranim osobinama.
- ▶ Specifikacija za -C se piše odmah posle u znacima navoda i sastoji se od imena opcija razdvojenih sa & i | kao AND i OR operatorima.
- ▶ Takođe ima posebna sintaksa oblika
srun -N8 -C '[rack1 | rack3 | rack5]' app0
- ▶ Ovo pokreće app0 na osam čvorova koji moraju da budu ili rack1 ili rack3 ili rack5.

-t opcija

- ▶ Koliko vremena u satima:minutima:sekundama želimo da radi naš softver.
- ▶ Kada to vreme istekne dobijamo TERM signal
- ▶ Ako ne uradimo nešto sa tim TERM-om dobijemo uskoro i KILL signal

Signali

- ▶ TERM? KILL?
- ▶ Unix ima svoju filozofiju komunikacije između procesa
- ▶ Jedan od glavnih jesu signali: softverski prekidi koji označavaju da se u sistemu desio nekakav događaj.
- ▶ Ponekad ih generišu drugi procesi, ponekad sam operativni sistem, a ponekad korisnik direktno.
- ▶ Signali imaju različito značenje
- ▶ Može se dobiti kompletna lista iz operativnog sistema

Signal

```
veljko@HPC:~$ kill -l
```

1) SIGHUP	2) SIGINT	3) SIGQUIT	4) SIGILL	5) SIGTRAP
6) SIGABRT	7) SIGBUS	8) SIGFPE	9) SIGKILL	10) SIGUSR1
11) SIGSEGV	12) SIGUSR2	13) SIGPIPE	14) SIGALRM	15) SIGTERM
16) SIGSTKFLT	17) SIGCHLD	18) SIGCONT	19) SIGSTOP	20) SIGTSTP
21) SIGTTIN	22) SIGTTOU	23) SIGURG	24) SIGXCPU	25) SIGXFSZ
26) SIGVTALRM	27) SIGPROF	28) SIGWINCH	29) SIGIO	30) SIGPWR
31) SIGSYS	34) SIGRTMIN	35) SIGRTMIN+1	36) SIGRTMIN+2	37) SIGRTMIN+3
38) SIGRTMIN+4	39) SIGRTMIN+5	40) SIGRTMIN+6	41) SIGRTMIN+7	42) SIGRTMIN+8
43) SIGRTMIN+9	44) SIGRTMIN+10	45) SIGRTMIN+11	46) SIGRTMIN+12	47) SIGRTMIN+13
48) SIGRTMIN+14	49) SIGRTMIN+15	50) SIGRTMAX-14	51) SIGRTMAX-13	52) SIGRTMAX-12
53) SIGRTMAX-11	54) SIGRTMAX-10	55) SIGRTMAX-9	56) SIGRTMAX-8	57) SIGRTMAX-7
58) SIGRTMAX-6	59) SIGRTMAX-5	60) SIGRTMAX-4	61) SIGRTMAX-3	62) SIGRTMAX-2
63) SIGRTMAX-1	64) SIGRTMAX			

Reakcija na signale

- ▶ Svaki tip signala ima jednu podrazumevanu akciju iz sledećeg skupa:
 - ▶ **Term**
 - ▶ Proces koji dobija signal se terminira.
 - ▶ **Ign**
 - ▶ Proces koji dobija signal ga ignoriše.
 - ▶ **Core**
 - ▶ Podrazumevana akcija jeste da se terminira proces i da se u fajl izbaci sva memorija procesa.
 - ▶ **Stop**
 - ▶ Proces se pauzira.
 - ▶ **Cont**
 - ▶ Proces se nastavi ako je pauziran.

Namena signala

Ime signala	Broj signala	Reakcija	Svrha
SIGHUP	1	Term	Prekinuta veza na kontrolnom terminalu, odn. smrt kontrolišućeg procesa.
SIGINT	2	Term	Kontrol-C
SIGQUIT	3	Core	Quit sa tastature
SIGILL	4	Core	Ilegalna instrukcija
SIGABRT	6	Core	Abort signal
SIGFPE	8	Core	Floating-point greška
SIGKILL	9	Term	Ubijanje procesa
SIGSEGV	11	Core	Memorijska greška
SIGPIPE	13	Term	Greška u pisanju u dvosmerni bafer
SIGALRM	14	Term	Tajmer

Namena signala

Ime signala	Broj signala	Reakcija	Svrha
SIGTERM	15	Term	Signal za terminaciju
SIGUSR1	10	Term	Rezervisan za korisnika.
SIGUSR2	12	Term	Rezervisan za korisnika.
SIGCHLD	17	Ign	Dete-proces je prekinut.
SIGCONT	18	Cont	Nastavi izvršavanje.
SIGSTOP	19	Stop	Pauziraj izvršavanje.
SIGSTP	20	Stop	Pauziraj izvršavanje (pokrenut sa terminala)
SIGTTIN	21	Stop	Komunikacija sa terminalom za pozadinski proces
SIGTTOU	22	Stop	Komunikacija sa terminalom za pozadinski proces

Namena signala

Ime signala	Broj signala	Reakcija	Svrha
SIGBUS	7	Core	Greška magistrale
SIGPOLL	29	Term	Sinonim za SIGIO
SIGPROF	27	Term	Tajmer za profiliranje je istekao
SIGSYS	31	Core	Greška u sistemskom pozivu.
SIGTRAP	5	Core	Breakpoint dostignut.
SIGURG	23	Ign	Hitna reakcija na socket-u.
ISGV TALRM	26	Term	Virtualni alarm
SIGXCPU	24	Core	Potrošeno svo CPU vreme.
SIGXFSZ	25	Core	Potrošeno ograničenje veličine fajla.

Namena signala

Ime signala	Broj signala	Reakcija	Svrha
SIGIOT	6	Core	Isto što i SIGABRT.
SIGSTKFLT	16	Term	Stek greška na koprocessoru. (Nekorišćeno)
SIGIO	29	Term	I/O sada moguć.
SIGPWR	30	Term	Greška sa napajanjem.

Slanje signala

```
kill -<signal> <pid>
```

```
kill -SIGUSR1 10366
```

Slanje signala

```
#include <signal.h>
#include <stdio.h>
#include <unistd.h>

int main() {
    for(int i = 1; i < 999999999; i++){
        printf("%d\n", i);
        if(i == 4817){
            kill(getpid(), SIGTERM);
        }
    }
    return 0;
}
```

Reagovanje na signal

```
#include <signal.h>
#include <stdio.h>
#include <unistd.h>

void signalCallback(int sig){
    printf("Your precious TERM signal won't save you now! I got: %d\n", sig);
}

int main() {
    signal(SIGTERM, signalCallback);
    for(int i = 1; i < 999999999; i++){
        printf("%d\n", i);
        if(i == 4817){
            kill(getpid(), SIGTERM);
        }
        if(i == 5993){
            kill(getpid(), SIGKILL);
        }
    }
    return 0;
}
```

Zakazivanje

- ▶ Jako je dobra ideja da se ne specificira samo vreme nego i vrednosti za `--begin` i `--deadline` opciju koje traže idealno vreme pokretanja i rok do koga se proračun treba završiti.
- ▶ Ovo omogućava inteligentnom sistemu za raspored izvršavanja da udene neke procese pre našeg na način koji nas ne usporava.
- ▶ Mnoge politike super-računara apsolutno zahtevaju ovakva podešavanja i to sa dobrim razlogom.

-J opcija

- ▶ Omogućava da se specificira ime zadatka koje je različito od imena aplikacije.
- ▶ Čisto od administrativne vrednosti.

--checkpoint opcije

- ▶ Opcija --checkpoint=<time> omogućava da se specificira koliko vremena prolazi između čuvanja stanja proračuna na permanentnu memoriju
- ▶ --checkpoint-dir=<path> određuje putanju gde se stanja proračuna čuvaju
- ▶ --restart-dir=<path> određuje putanja odakle se stanja proračuna učitavaju, osim ako ne radimo nešto jako lukavo ovo je isto kao vrednost prethodne opcije iz očiglednih razloga

-D opcija

- ▶ Stara se da će se proces pokrenuti u specificiranom direktorijumu, a ne u direktorijumu gde izvršavamo srun komandu.

-p opcija

- ▶ Specificira particiju na kojoj radimo
- ▶ Imamo opciju da navedemo više particija razdvojenih dvotačkama

--mpi opcija

- ▶ SLURM samo može da radi ovo što radi uz pomoć MPI protokola
- ▶ Imaju razne implementacije MPI-ja i ova opcija omogućava da se izabere prava
- ▶ Za nas, to je manje-više uvek openmpi

-I opcija

- ▶ Trivijalna sa tačke gledišta upravljanja sistemom ali odlična za nas
- ▶ -I nam daje oznaku na izlazu interaktivnih procesa koja specificira koji se proces startuje

-K opcija

- ▶ Ako postavimo -K indikujemo da ako se bilo koji korak u zadatku završi i vrati ne 0 nego nešto drugo da ceo zadatak stane.
- ▶ Ovo je gotovo sigurno dobra ideja.

salloc komanda

- ▶ Komanda ima iste parametre kao i srun i radi nešto vrlo slično.
- ▶ Alocira specificirane resurse i pokreće komandu koja je navedena.
- ▶ Svrha salloc jeste da komanda koju navedemo bude *skripta* puna srun komandi gde salloc alocira šta treba za sve zajedno, izvrši ih, i onda dealocira resurse.
- ▶ salloc je interaktivna komanda

sbatch komanda

- ▶ Služi za automatsko, grupno izvršavanje posebno dizajniranih skripti
- ▶ Sbatch komanda podržava izvršavanje bez nadzora i automatski preusmerava ispis na izlazu skripte koju pokreće.
- ▶ Čim se izvrši, ona vrati kontrolu korisniku, a resursi se alociraju i posao odradi kasnije.
- ▶ Prosleđena skripta se, fizički, pokreće na prvom od alociranih čvorova.
- ▶ Izlaz će se naći u fajlovima oblika slurm-<n>.out gde je <n> broj posla.

Nizovi poslova

- ▶ Jedan vrlo efektan način da se pokrene više stvari istovremeno jeste da se radi sa *nizom* poslova.
- ▶ Ako mi ne želimo da uradimo 30 različitih stvari, recimo, nego istu stvar (sa drugim podacima) 30 puta (što je realistična mogućnost) onda je niz idealan metod.
- ▶ Zašto je ovo bolje? Zato što SLURM unapred zna šta to hoćemo da uradimo i mnogo manje napadamo sistem zakazivanja izvršavanja što je slaba tačka SLURM sistema.

Nizovi poslova

- ▶ Opcija da zahtevamo niz u sbatch komandi je -a praćena specifikacijom niza praćena opcionim ograničenjem konkurentnosti
- ▶ Specifikacija niza je ili:
 - ▶ indeksi razdvojeni zarezima
 - ▶ Raspon (tj. dva broja razdvojena crticom, npr. 2-7)
 - ▶ Raspon sa korakom (tj. dva broja razdvojena crticom praćena dvotačkom i korakom koji se koristi u brojanju između te dve vrednosti, npr. 2-10:2 što znači od 2 do 10 u koracima po 2)
- ▶ Ograničenje konkurentnosti ide posle specifikacije niza i sastoji se od znaka '%' posle koga ide broj poslova koji se sme istovremeno izvršavati.

Kontrola imena izlaznih fajlova

- ▶ Jako nam je bitno da izlazni fajlovi imaju dobra imena. Zašto? Zato što će tu biti naši (dragoceni) rezultati. Ako ih izgubimo ili prepíšemo jedne preko drugih uzalud smo računali.
- ▶ -o opcija definiše format imena izlaznog fajla sa određenim specijalizovanim simbolima koji se prilikom procesiranja posebno interpretiraju.
- ▶ %A će biti zamenjen identifikatorom niza
- ▶ %a će biti zamenjen indeksom posla unutar niza
- ▶ %j će biti zamenjen jedinstvenim brojem posla (ako ne koristimo nizove)
- ▶ %N je ime prvog čvora koji je alociran za posao.
- ▶ %u je ime korisnika koji je sve ovo pokrenuo

Pisanje sbatch skripti

- ▶ sbatch ima posban format za skripte
- ▶ U osnovi to su shell skripte iz Unix sveta sa par malih modifikacija
- ▶ Glavne modifikacije u odnosu na shell skripte su:
 - ▶ Prisustvo posebnih promenljivih koje nam daje SLURM
 - ▶ SBATCH komentari
- ▶ SBATCH komentari su komentari koji počinju sa #SBATCH is posle kojih ide razmak a onda neki od parametara koji smo radili za srun opciju

Shell skripte?

- ▶ Shell je kako se zove interpreter koji obrađuje interakciju korisnika sa komandnom linijom.
- ▶ Danas je manje-više standard Bourne Again Shell odn. 'bash.' (zsh je popularan kod programera, ali se ne koristi za ovakve stvari).
- ▶ Shell skripta je način da se izvrši više korisničkih komandi, tipično na ne-interaktivan način.
- ▶ Windows ekvivalent su .bat fajlovi.

Format shell skripte

- ▶ To je fundamentalno samo tekstualni fajl, ništa više
- ▶ Tipična ekstenzija je .sh, mada se skripte za sbatch često pišu sa .SBATCH ekstenzijom.
- ▶ Ako želimo da se skripta sama izvršava onda mora počinjati sa posebnom linijom:
`#!/bin/bash`
- ▶ Komentari u shell skriptama počinju sa znakom # i traju do kraja linije
- ▶ Sve ostale linije su komande koje se izvršavaju

Promenljive u shell skriptama

- ▶ Pišu se svim velikim slovima
- ▶ Traju samo u fajlu u kojem se izvršavaju, ali mogu da učitaju vrednosti spolja, tj. iz okruženja shell-a koji skriptu pokreće.
- ▶ Da bi ih podesili dovoljno je da napišemo:
`MYVAR = "vrednost"`
- ▶ Da bi ih iskoristili stavljamo ispred njihovog imena \$, tako da da bi napravili fajl koji se zove po onome što je u MYVAR stavili bi
`touch $MYVAR`
- ▶ Ako postoji konfuzija oko toga gde se ime promenljive završava koriste se velike zagrade ovako
`MYVAR="vrednost"`
`I="4"`
`touch ${MYVAR}_${I}`

Linux sistemske promenljive

- ▶ Ako hoćemo da naša promenljiva bude dostupna šire, sve što treba da uradimo jeste da ispred dodele vrednosti promenljive stavimo 'export' ovako:
`export $A="vrednost"`
- ▶ Ovako se podešava mnogo stvari u Linux sistemima: kada se ulogujete izvrše se skripte (.bashrc i .profile) koje izpodešavaju razne sistemske promenljive na takav način da su dostupne svakom programu koji pokrenete kao pod-proces procesa koji je pozvao export (što je svaki program ako je export pozvao login shell).

Primer sbatch skripte

```
#!/bin/bash#
# tophat_arrays.sbatch
#
#SBATCH -J tophat # A single job name for the array
#SBATCH -p serial_requeue # Partition
#SBATCH -n 1 # one core
#SBATCH -N 1 # on one node
#SBATCH -t 0-2:00 # Running time of 2 hours
#SBATCH --mem 4000 # Memory request of 4 GB
#SBATCH -o tophat_%A_%a.out # Standard output
#SBATCH -e tophat_%A_%a.err # Standard error

mkdir trans${SLURM_ARRAY_TASK_ID}_out
cd trans${SLURM_ARRAY_TASK_ID}_out

tophat /n/informatics/databases/Mus_musculus/UCSC/mm10/Sequence/BowtieIndex \
../trans${SLURM_ARRAY_TASK_ID}.fq
```

SLURM sistemske promenljive

Promenljiva	Značenje
SLURM_NTASKS	Šta je prosleđeno -N opciji
SLURM_NTASKS_PER_CORE	Šta je prosleđeno --ntasks_per_core opciji
SLURM_NTASKS_PER_NODE	Šta je prosleđeno --ntasks_per_node opciji
SLURM_NTASKS_PER_SOCKET	Šta je prosleđeno --ntasks_per_socket opciji
SLURM_CPUS_PER_TASK	Šta je prosleđeno -c opciji
SLURM_DISTRIBUTION	Šta je prosleđeno -m opciji
SLURM_JOB_DEPENDENCY	Šta je prosleđeno -d opciji
SLURM_CHECKPOINT_IMAGE_DIR	Šta je prosleđeno --checkpoint-dir opciji

SLURM sistemske promenljive

Promenljiva	Značenje
SLURM_NNODES	Broj čvorova alociranih za posao
SLURM_JOB_CPUS_PER_NODE	Koliko imamo CPU-ova na ovom čvoru
SLURM_CPUS_ON_NODE	Koliko ima CPU-ova na ovom čvoru ukupno.
SLURM_SUBMIT_HOST	Ime računara odakle potiče zadatak
SLURM_CLUSTER_NAME	Ime klastera gde se posao izvršava
SLURM_JOB_PARTITION	Ime particije gde se posao izvršava
SLURM_JOBID	ID trenutnog zadatka
SLURM_LOCALID	PID trenutnog procesa na čvoru

SLURM sistemske promenljive

Promenljiva	Značenje
SLURM_NODEID	ID tekućeg čvora
SLURM_PROCID	Globalno-validan ID procesa
SLURM_JOB_NODELIST	Lista svih čvorova alociranih zadatku
SLURM_TASKS_PER_NODE	Koliko se stvari izvršava na svakom čvoru
SLURM_ARRAY_TASK_ID	Niz indeksa zadatak u okviru niza, ako ga ima
SLURM_ARRAY_TASK_MIN	Najmanji indeks niza, ako ga ima
SLURM_ARRAY_TASK_MAX	Najveći indeks niza, ako ga ima
SLURM_ARRAY_TASK_STEP	Korak u brojanju indeksa niza
SLURM_ARRAY_JOB_ID	ID celog niza, ako ga ima

Jednostavan primer upotrebe SLURM promenljivih

```
#!/bin/bash  
export OMP_NUM_THREADS=$SLURM_CPUS_PER_TASK  
./omp_program
```

Dodatne korisne SLURM komande

- ▶ `squeue`
 - ▶ Prikazuje poslove koji se izvršavaju ili koji čekaju i njihov status.
- ▶ `scancel`
 - ▶ Otkazuje izvršavanje zakazanog posla.
- ▶ `sacct`
 - ▶ Prikazuje agregirane statističke podatke o radu klastera.
- ▶ `sinfo`
 - ▶ Prikazuje podatke o konfiguraciji klastera